

Soovitusi keerukamate päringute esitamisel

Kui esitad **teemapäringu** (soovid kirjanduse loetelu teatud teemal), siis:

- kirjelda teemat veidi pikemalt, mida täpsemalt ootad;
- millist infot oled ise juba leidnud ja/või kasutanud;
- mis keeles infot soovid;
- mis ajaperioodist infot soovid;
- millise piirkonna kohta infot soovid;
- kui mahukas peaks nimestik olema;
- mis laadi kirjandust vajad (ainult raamatud, ainult artiklid, ainult veebiväljaanded, ainult need allikad, mida leiab Rahvusraamatukogust, või mõni muu kriteerium);
- kui kiiresti on infot vaja.

Näide: soovin kirjanduse loetelu teemal : „Säästlik tarbimine“, selgita lisaks, kas pead silmas üldmõisteid, majanduslikku aspekti, keskkonna aspekti või midagi muud.

Kui esitad **leidumuspäringu** (soovid leida raamatut, ajakirja kuid ei meenu täpsed andmed otsitava kohta), siis:

- anna teada, millal seda raamatut kasutasid;
- kas kasutamise ajal oli raamat uus või varem ilmunud;
- kas meenub midagi sisust, autorist;
- kas raamat oli pehme- või kõvakaaneline;
- kas lisaks tekstile olid ka illustratsioonid;
- mis keeles oli raamat.

Näide: otsin raamatut, mida lapsena lugesin. Ei olnud nõukaaegne, pigem hilisem. Raamat rääkis vist kiviajast. Peategelaseks oli üks laps, kes oli teistest teistmoodi, kuna tal oli laup teistest kõrgem. Sellepärast teda kiusati. Raamat oli eesti keeles ja seal oli vist pilte ka. (Raamat on: „Koopakaru Hõim : romaan / Jean M. Auel; [tõlkinud Matti Piirimaa ; toimetanud Irma Aren]. – [Tallinn] : Sinisukk, 1997. – 687 lk. : ill. ; 22 cm. – (Maa lapsed)“).

Kui soovid leida konkreetset **artiklit, fotot, pilti, illustratsiooni** ...(mõnest raamatust või ajakirjast):

lisaks eelnevale, meenuta:

- kas oled otsitavat ise varem raamatus, ajalehes, ajakirjas näinud;
- oled artikli või foto kohta kusagilt lugenud;
- võib see olla eraldi trükis, näiteks postkaart või plakat.

Näide: soovin leida selle maja pilti, kus A. H. Tammsaare Tallinnas elas? (Foto on mitmetes raamatutes, mis käsitlevad A. H. Tammsaare elu ja loomingut, kuid on olemas ka eraldi postkaardina: <http://www.digar.ee/id/nlib-digar:107722>)

Kui soovid täpsustada viidet, allika bibliograafilisi andmeid (millal on teavik ilmunud, mis väljaandes on artikkel või foto avaldatud), siis lisaks eelnevale kirjelda võimalikult täpselt, milliseid andmeid tead:

- kas raamatu kaaned või tiitelleht on säilinud;
- kas väljaandes on säilinud tuvastamiseks muud vajalikku infot (autorid, tõlkijad, trükikoja andmed jms).

Näide: Mul on üks väga vana raamat, mille pealkirjaks on „Kewade õhk“. See on J. Straussi opereti alusel kirjutatud Karl Lindau ja Julius Wilhelmi poolt eesti keeles uuesti. Mis aastal see raamat võiks olla ilmunud?

(Raamatus tõesti ilmumisaastat ei ole. Eesti rahvusbibliograafia andmebaasis on ilmumisaastaks märgitud 1910. „Kewade õhk : laulude sõnad / Karl Lindau ja Julius Wilhelmi kolmewaatusline operett ; muusika Josef Straussi wiiside järele; kokku seadnud Ernst Reiterer; A. H. Wirkhaus'i tõlge. – [Tallinn: s.n., 1910]. – 16 lk. koos kaanega ; 21 cm. Link täistekstile: <http://www.digar.ee/id/nlib-digar:283434>

Kui soovid leida teavet **isiku** kohta, siis:

Too võimalikult palju andmeid, mida tema kohta juba tead: eluaastad, tegevusala(d), erinevad nimekujud jne. Samanimelisi võib olla üllatavalt palju.

Näide: Lepp, Jaan -

1895–1941 - Eesti sõjaväelane

1903–1965 - Eesti ühistegelane

1932–2012 - Kanada väliseesti skautmaster, ametilt elektriinsener. Sõjaväelase Jaan Lepp'i poeg

1960– - Firma „DSV Samson Transport“ juht

?? – ?? - fotograaf, töötas Eestis aastail 1920-1940?

Kindlasti märgi, kas soovid:

- andmeid konkreetse isiku poolt kirjutatu kohta;
- isiku kohta kirjutatud allikaid.

Kui soovid infot mõne **fakti** või **mõiste** kohta, siis:

- too välja valdkond (valdkonnad), milles seda kasutatakse või kontekst, mis hetkel huvitab.

Näide: Soovin infot Augeiase tallide kohta (kas ajalooline tähendus, kasutamine tänapäeval või info Ilmar Jaksi samanimelise raamatu kohta).

Kui otsi **infot kaardilt** või vajad teksti illustreerimiseks maakaarti, kirjelda võimalikult täpselt:

- millise geograafilise koha (talu, asula, tänav, linn, vald, maakond, riik) või piirkonna kohta sa infot vajad;
- milline ajavahemik või konkreetne aeg(aasta) enim huvitab;
- millised teemad või objektid peaksid kaardil/plaanil/atlasel kindlasti olema;
- mis keeles võiks info või kaart olla;
- kas oled juba varem midagi sobivat näinud/kasutanud;
- kui soovid digikoopiat, kas on oluline trükitud kaardi suurus?

Näide: Otsin oma mälestuste juurde illustratsiooniks Saksamaa kaarti. Mälestused algavad ajast enne Teist maailmasõda ja puudutavad paljusid erinevaid kohti, just linnu. Ma vaatasin üht vanemat saksakeelset atlast, kus kogu Saksamaa mahtus ühele lehele, aga see oli natuke

suur ning liiga tihedalt teid ja nimesid täis, see mulle ei sobi. A4 suuruses kaart soovitatavalt eesti keeles oleks kõige parem.

Näide: Mul on olemas 1980.aastal ilmunud venekeelne Eesti NSV atlas, aga see ilmus ju eesti keeles ka. Mis aastal? Kuidas ma saaksin seda näha? Milliseid kooliatlaseid on üldse Eestis trükitud? Kas oleks võimalik saada terve nimekiri?